

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริส
ชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิด
วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้นและ
สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ
เพื่อตอบสนองกับพระราชดำริดังกล่าวและเพื่อช่วยกันขบคิดและค้นหาวิธีการประยุกต์แนวทาง
ของปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” นี้ไปสู่การพัฒนาประเทศในด้านต่างๆเช่น การนำเกษตรทฤษฎี
ใหม่ตามแนวทางที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานให้ และ “เศรษฐกิจพอเพียง” ก็
มิได้เป็นเพียงแนวทางที่ประยุกต์ใช้ได้เฉพาะด้านการเกษตรเท่านั้น หากศึกษาความหมาย โดยถ่อง
แท้แล้วจะพบว่าปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นแนวทางการพัฒนาประเทศที่สามารถครอบคลุม
กว้างขวางทั้งเรื่องการผลิต การบริการ การพาณิชย์ การเงินการธนาคาร ไปจนถึงการ
ปกครอง การบริหาร การศึกษา สุขอนามัยและสวัสดิการสังคม รวมทั้งการพัฒนาวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยี โดยต้องอาศัยความรอบรู้และความรอบคอบในการนำวิชาการต่างๆมาใช้ในการ
วางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน ซึ่งก็คือ การใช้หลักวิทยาศาสตร์อันเป็นแก่นกลางของ
วิทยาการทุกสาขาและสอดคล้องกันดีกับหลักการและแนวทางของปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง”
โดยหลักวิทยาศาสตร์ก็คือ การใช้หลักของเหตุผลเพื่อเข้าใจและเข้าถึงหลักความจริงต่างๆรอบตัว
เราทั้งทางกายภาพและทางสังคมหรือกระทั่งทางจิตวิญญาณ จนสามารถสรุปเป็นหลักวิชา เรียกว่า
“ความรู้” และความรู้ที่ได้นั้นยังต้องมีการพิสูจน์ทดสอบความจริงด้วยเหตุผลอยู่เป็นระยะ โดยใช้
ระเบียบวิธีวิจัยเพื่อให้ได้ความรู้ใหม่ที่ประกอบด้วยเหตุผลใหม่ ความจริงใหม่และหลักวิชาใหม่

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงสมควรที่จะศึกษาว่า รูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างมีเศรษฐกิจ
พอเพียงของประชาชนจังหวัดปทุมธานี มีลักษณะเช่นใดและควรพัฒนาไปในลักษณะเช่นใด เพื่อ
จะนำความจริงที่ได้รับไปสู่การวางแผนและจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการดำเนินชีวิตอย่างมี
เศรษฐกิจพอเพียงของชาวไทย และโดยพิจารณาจากข้อจำกัดทางการศึกษา จึงกำหนดขอบเขตของ
การศึกษาจากประชาชนจังหวัดปทุมธานีอันเป็นจังหวัดที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ตั้งอยู่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างมีเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน
จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างมีเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้
พัฒนาขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้ศึกษาเน้นการดำเนินชีวิตอย่างมีเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนจังหวัด
ปทุมธานีในปี พ.ศ. 2550-2551

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยและหน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. เกิดความเข้าใจในรูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างมีเศรษฐกิจพอเพียง
2. นำความรู้จากข้อ 1. ไปจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาให้ประชาชน
ดำเนินชีวิตอย่างมีเศรษฐกิจพอเพียง
3. หน่วยงานราชการและเอกชนที่เกี่ยวข้องเป็นผู้นำผลการวิจัยไปใช้
ประโยชน์

ความจำกัดของการวิจัย

รูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างมีเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา : จังหวัดปทุมธานีที่
พัฒนาขึ้นนี้ ถือว่า องค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบนี้มีความสำคัญเท่ากัน

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

รูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างมีเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง แบบแผนตัวอย่างการ
ดำเนินงานที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีเศรษฐกิจพอเพียงของ
ประชาชนจังหวัดปทุมธานี

ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ หรือมีประสบการณ์ และเกี่ยวข้องกับ
การพิจารณาลักษณะการดำเนินชีวิตอย่างมีเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน จังหวัดปทุมธานี ซึ่งมี
เกณฑ์พิจารณา ดังนี้

1. ผู้บริหารระดับสูงของราชการส่วนภูมิภาคในจังหวัดปทุมธานี
12 คน ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด พัฒนาสังคมและมั่นคงของมนุษย์จังหวัด เกษตรและสหกรณ์

จังหวัด พาณิชยจังหวัด หัวหน้ากลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด พัฒนาการจังหวัด อธิการบดี
วิทยาลัยการปกครอง ท้องถิ่นจังหวัด นายอำเภอเมือง นายอำเภอชัยบุรี แรงงานจังหวัด และ
ผู้อำนวยการสำนักวัฒนธรรมจังหวัด

2. ผู้บริหารระดับสูงในหน่วยงานเอกชนในภาคธุรกิจและผู้นำประชาชน
ในองค์การพัฒนาเอกชน(NGO) 5 คน เช่น นายกเหล่ากาชาดจังหวัด เจ้าอาวาสวัดปัญญานันทาราม
ประธานหอการค้าจังหวัด ประธาน OTOP จังหวัด ผู้นำองค์การพัฒนาเอกชน

3. ผู้บริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน 4 คน
เช่น นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศบาลตำบลบางยี่ไถ่ นายกเทศมนตรีเมืองปทุมธานี
นายกเทศมนตรีเมืองรังสิต

ประสิทธิผลของรูปแบบ หมายถึง การได้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ ซึ่ง
นำไปสู่ การพัฒนาการดำเนินชีวิตอย่างมีเศรษฐกิจพอเพียง